

**CENTAR ZA MIR,
NENASILJE I
LJUDSKA PRAVA -
OSIJEK
Godišnji izvještaj 2025**

Razdoblje

01.01. - 31.12. 2025.

O CENTRU ZA MIR

- Centar za mir, nenasilje i ljudska prava – Osijek djeluje **više od tri desetljeća** s misijom promicanja ljudskih prava, jednakosti i pravde.
- Strateška područja CZM-a su: **ljudska prava i vladavina prava; izgradnja mira i kulture nenasilja; demokratizacija i razvoj zajednice; i organizacijski razvoj**
- Jedan od ključnih alata u borbi protiv diskriminacije koji Centar koristi je **sustav besplatne pravne pomoći (BPP)**.

Strateška područja

**Pristup
pravdi i
zaštita
ljudskih
prava**

**Izgradnja
mira i
kulture
nenasilja**

**Suočavanje
s prošlošću
i kultura
sjećanja**

**Izgradnja
zajednice i
građanska
otpornost**

**Organizacijsk
i razvoj i
održivost**

Ljudska prava i vladavina prava

Besplatna pravna pomoć

Projekt se financira od strane Ministarstva pravosuđa i uprave temeljem Ugovora o dodjeli financijskih sredstava za projekt pružanja primarne pravne pomoći iz sredstava Državnog proračuna Republike Hrvatske.

Projekt je već preko 30 godina okosnica aktivnosti i drugih kratkoročnih projekata u programskom području ljudskih prava i vladavine prava: osiguravanje besplatne pravne pomoći za socijalno osjetljive skupine građana na području Osječko-baranjske županije, a i šire; uspostavljanje poticajnog okruženja za ostvarivanje najviših standarda ljudskih prava i zagovaranje antidiskriminacijskih politika.

5

pravnih savjetnica

5

lokacija

Osijek

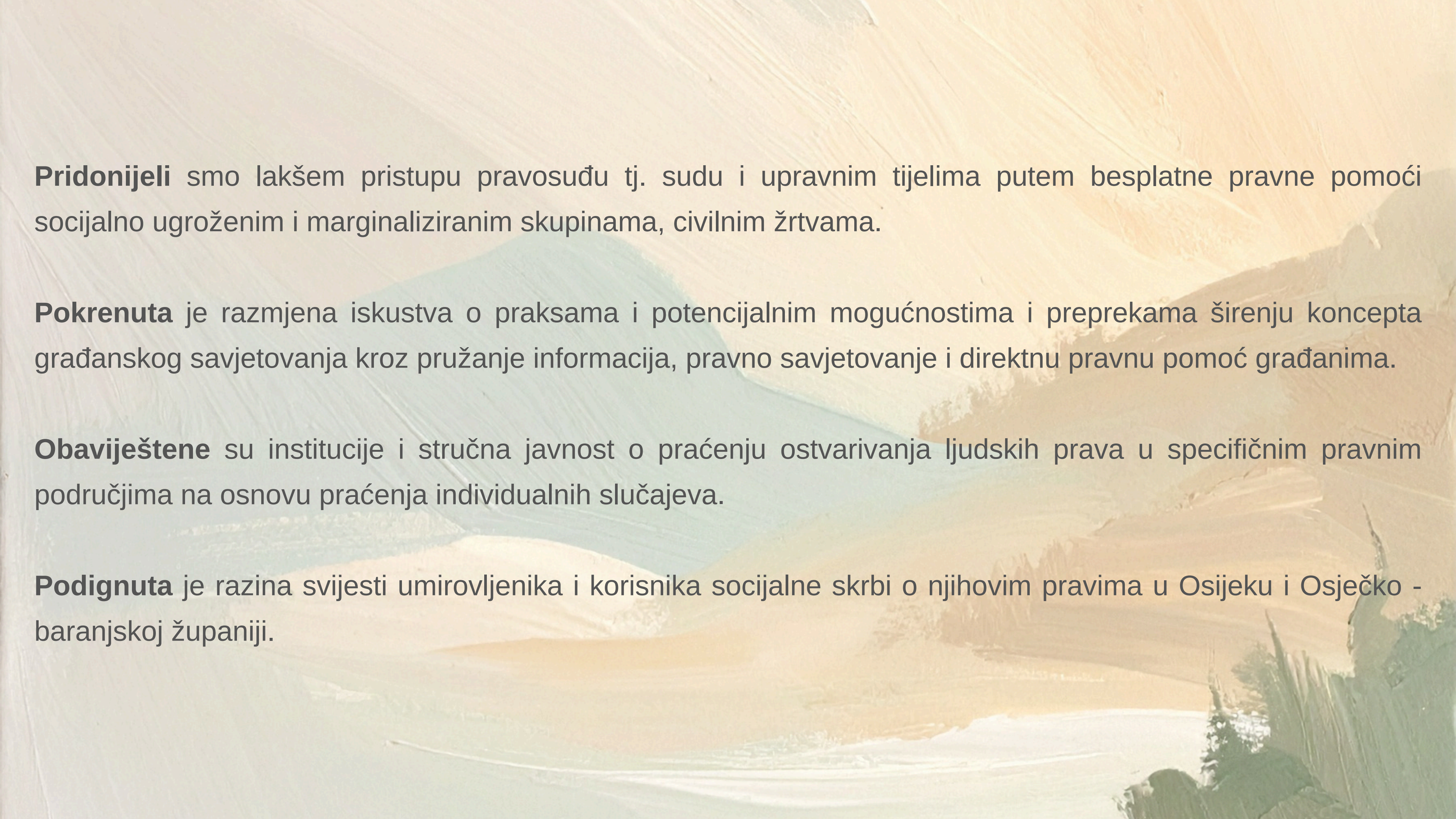
Beli manastir

Kneževi vinogradi

Darda (2 lokacije)

8

volontera

Pridonijeli smo lakšem pristupu pravosuđu tj. sudu i upravnim tijelima putem besplatne pravne pomoći socijalno ugroženim i marginaliziranim skupinama, civilnim žrtvama.

Pokrenuta je razmjena iskustva o praksama i potencijalnim mogućnostima i preprekama širenju koncepta građanskog savjetovanja kroz pružanje informacija, pravno savjetovanje i direktnu pravnu pomoć građanima.

Obaviještene su institucije i stručna javnost o praćenju ostvarivanja ljudskih prava u specifičnim pravnim područjima na osnovu praćenja individualnih slučajeva.

Podignuta je razina svijesti umirovljenika i korisnika socijalne skrbi o njihovim pravima u Osijeku i Osječko - baranjskoj županiji.

Street Law kampanja

Kampanja je usmjerena na informiranje građana o postojanju Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći, pružajući im informacije o mogućnostima i načinu ostvarivanja prava na besplatnu pravnu pomoć i promicanju pravne pismenosti.

Glavni ciljevi kampanje:

Informiranje i edukacija građana o mogućnosti i načinu ostvarivanja prava na BPP sukladno važećem Zakonu o besplatnoj pravnoj pomoći.

Podrška marginaliziranim skupinama - umirovljenici, nezaposleni, beskućnici, osobe s invaliditetom, žrtve nasilja, pripadnice nacionalnih manjina, izbjeglice i migrante.

Promicanje pravne pismenosti: podizanje razine pravne pismenosti među građanima, pružajući informacije koje im pomognu u donošenju informiranih odluka.

Kampanju provodimo u suradnji s Pravnom klinikom Pravnog fakulteta u Osijeku - OSIJEK PRO BONO.

Zajedno gradimo informirano društvo!

*Projekt financira Ministarstvo pravosuđa i uprave Republike Hrvatske.

Javne tribine

- Dana 4. lipnja 2025. u Kulturnom centru Roma u Dardi održano je **informativno predavanje** na temu „*Rad za opće dobro bez naknade*“ i „*Zabilježba na nekretninama korisnika zajamčene minimalne naknade*“.
- Sudjelovao je **21 pripadnik romske nacionalne manjine** – korisnici zajamčene minimalne naknade, kojima su predstavljene važne informacije vezane uz njihove obveze i prava.
- **Obrađene teme** uključivale su: što znači rad za opće dobro bez naknade, procjena radne sposobnosti, zakonske promjene vezane uz zabilježbu na nekretninama (koja je ukinuta 1.7.2023.), važnost ugovora između korisnika i poslodavca
- Sudionici su postavljali konkretna pitanja poput mogućnosti odgode nakon zaprimljenog poziva, broja dana koje treba odraditi i učestalosti poziva u jednom mjesecu – što potvrđuje potrebu za ovakvim edukacijama i pristupom zajednici.

Javne tribine

- Dana 14. travnja 2025. godine, u Dnevnom boravku Mece, održali smo predavanje na temu: *“Ugovori o doživotnom uzdržavanju (uz prijenos imovine nakon smrti) i Ugovori o dosmrtnom uzdržavanju (uz istodobni prijenos imovine) i Nacionalna naknada“*.
- Predavanje je održano u sklopu projekta „*Besplatna pravna pomoć za građane Osječko-baranjske županije*“.
- Kroz prezentaciju i otvorenu raspravu, govorilo se o: **prijenosu imovine** – odmah ili nakon smrti, **raskidu ugovora i zaštiti od mogućih zlouporaba**, **nasljeđivanju i odgovornosti za dugove**, **pravu na nacionalnu naknadu** – tko, kako i gdje podnosi zahtjev
- Sudionici su postavljali brojna pitanja iz vlastitog života, što je dodatno obogatilo predavanje i omogućilo konkretnu pomoć u rješavanju stvarnih problema.

Praćenje suđenja za ratne zločine

Monitoring suđenja za ratne zločine, praćenje kaznenih postupaka na Županijskom sudu u Osijeku:

K-rz-4/2024, zločin u Ceriću, 1 okr, nalazi se u istražnom zatvoru

K-rz-2/2018, zločin u Trpinji, Borovu Selu, Sremskoj Mitrovici, 2 okr, suđenje in absentia

K-rz-1/2025, zločin u Oroliku, 1 okr, nalazio se u istražnom zatvoru, u prosincu donesena oslobađajuća presuda

K-rz-2/2022, zločin u Borovu Naselju, 1 okr, nalazi se na izdržavanju kazne u Lepoglavi, dovoze ga na rasprave u Županijski sud u Osijeku

K-rz-2/2025, zločin u Lovasu, 1 okr, nalazi se u istražnom zatvoru, u prosincu donesena nepravomoćna presuda kojom je proglašen krivim, osuđen na 13 godina kaznu zatvora

Održane su 22 rasprave.

Izdan je Godišnji izvještaj monitoringa sudskim postupaka za ratne zločine za 2025. godinu.

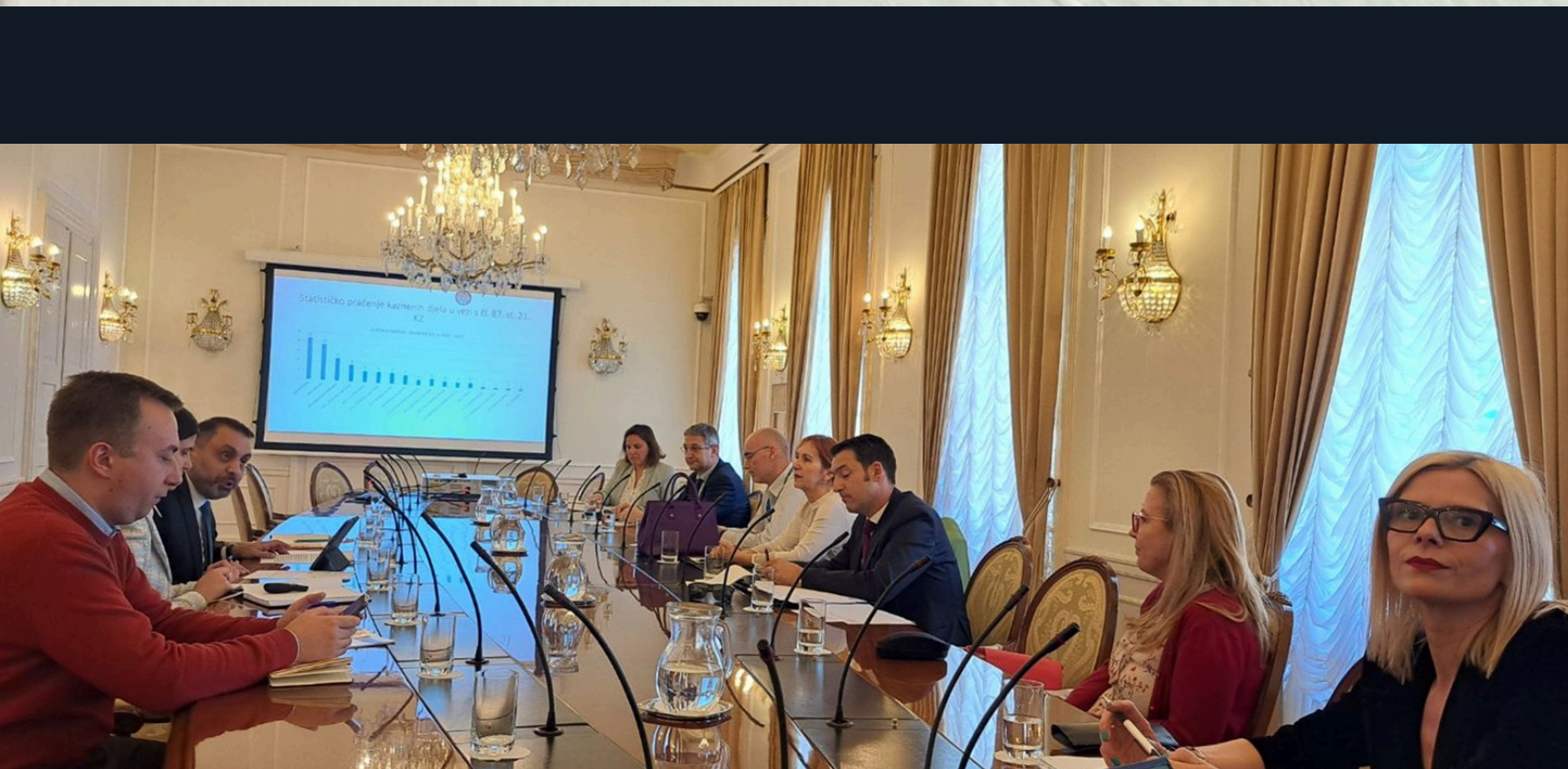
Radili smo s 2 civilne žrtve rata i 1 silovanom ženom u ratu. Civilnim žrtvama rata smo pomogli napisati žalbu na prvostupanjsko negativno rješenje.

Žrtvu silovanja smo uputili u postupak za ostvarivanje prava temeljem Zakona o pravima žrtava seksualnog nasilja a vrijeme oružane agresije na Republiku Hrvatsku u Domovinskom ratu.

Sudjelujemo u radu sljedećih radnih tijela i timova:

- Županijskog tima Osječko-baranjske županije za sprečavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji;
- Radne skupine za praćenje zločina iz mržnje;
- Radne skupine Nacionalnog plana zaštite i promicanja ljudskih;
- prava i suzbijanja diskriminacije za razdoblje od 2021. do 2027;
- Radne skupine za izradu Nacrta Akcijskog plana zaštite i promicanja ljudskih prava 2024. - 2025. i Nacrta Akcijskog plana suzbijanja diskriminacije 2024. - 2025.;
- Izvršnog odbora Nagrade za promicanje mirotvorstva, nenasilje i ljudskih prava Krunoslav Sukić-

Na poziv Vladinog Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, izvršna direktorica Natalija Havelka sudjelovala je na 7. sjednici Radne skupine za praćenje zločina iz mržnje koja je održana 25. ožujka 2024. Na sjednici su prezentirani statistički podaci o zločinima iz mržnje za 2023. Podaci se prikupljaju i objedinjuju temeljem Protokola o postupanju u slučaju zločina iz mržnje iz 2021., također se raspravljalo o aktivnostima nacionalne kontakt točke za prikupljanje statističkih podataka o zločinima iz mržnje.

Povezanost s Nacionalnim planom Hrvatska 2030. i UN - ovim ciljevima

Povezanost s Nacionalnim planom

- SC 3. - Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom
- SC 5. - Zdrav, aktivan i kvalitetan život
- SC 11. - Digitalna tranzicija društva i gospodarstva

Povezanost s UN-ovim ciljevima:

- Cilj 4 - Kvalitetno obrazovanje; Osigurati uključivo i kvalitetno obrazovanje te promovirati mogućnosti cjeloživotnog učenja
- Cilj 5 - Rodna ravnopravnost; Postići rodnu ravnopravnost i osnažiti sve žene i djevojke
- Cilj 10 - Smanjenje nejednakosti; Smanjiti nejednakost unutar i između država
- Cilj 16 Mir, pravda i snažne institucije; Promovirati miroljubiva i uključiva društva za održivi razvoj, osigurati pristup pravdi za sve i izgraditi učinkovite, odgovorne i uključive institucije na svim razinama*
- Cilj 17 - Partnerstvom do ciljeva; Ojačati načine provedbe te učvrstiti globalno partnerstvo za održivi razvoj
- * Udruga je dobitnica nagrade Žuti okvir koja se dodjeljuje pojedincima, timovima, tvrtkama i institucijama koji najviše u Hrvatskoj pridonose održivosti i koji su znakovito pridonijeli u jednom od 17 ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda. Centar za mir je u 2021. godini bio nominiran u kategoriji: Mir, pravda i snažne institucije

Između prava i stvarnosti: Jesmo li sigurne u zdravstvenom sustavu?

Trajanje projekta: 17.12.2024. - 18.06.2025.

Cilj ovog projekta je osigurati odgovornost institucija i pružiti podršku žrtvama diskriminacije, posebice u području zdravstvene zaštite, kroz pravnu analizu mogućnosti podizanja tužbi, informiranje žrtava o njihovim pravima i sudskim postupcima, te pružanje savjetodavne potpore.

Istovremeno, projekt nastoji podići svijest javnosti o nužnosti institucionalne odgovornosti i dostupnosti pravne zaštite za žrtve, s posebnim naglaskom na slučaj osječkog Kliničkog bolničkog centra, koji nije poduzeo disciplinske mjere protiv liječnika nepravomoćno osuđenog za kaznena djela silovanja i bludnih radnji.

Projekt je financiran sredstvima Europske unije u okviru Programa Impact4Values.

Projekt sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske.

Slučaj osječkog liječnika silovatelja i upućivanje zahtjeva za izmjenu Zakona o liječništvu i Zakona o zdravstvenoj zaštiti

Dana 08. veljače 2024. godine na Županijskom sudu u Osijeku donesena je prvostupanjska presuda kojom je liječnik, specijalist ginekologije KBC Osijek nepravomoćno osuđen zbog kaznenog djela protiv spolne slobode: silovanja i vršenja bludnih radnji na bezuvjetnu kaznu zatvora od 4 godine. Osim zatvorske kazne, okrivljeniku je izrečena i sigurnosna mjera zabrane potpunog obavljanja djelatnosti liječničkog posla u trajanju od 4 godine.

Posebno nas je uznemirila činjenica što nepravomoćno osuđeni liječnik i dalje nesmetano radi i prima pacijentice na svom radnom mjestu i to od 2021. kada je prema pisanjima medija kazneno djelo počinjeno.

Slučaj osječkog liječnika silovatelja i upućivanje zahtjeva za izmjenu Zakona o liječništvu i Zakona o zdravstvenoj zaštiti

Odmah po saznanju smo se obratili KBC Osijek i zatražili informaciju što su kao poslodavac poduzeli u konkretnom slučaju a u svrhu zaštite sigurnosti svojih pacijentica. Iz bolnice smo zaprimili odgovor da nisu upoznati s navedenim slučajem te se pozvali na presumpciju nevinosti iz članka 28. Ustava RH. O zaprimljenom odgovoru odmah smo alarmirali pravobraniteljicu za ravnopravnost spolova koja nam se zahvalila na obavijesti i obavijestila nas da nije u mogućnosti poduzimati nikakve ispitne radnje dok traje sudski postupak. O slučaju smo obavijestili i pučku pravobraniteljicu koja je odmah reagirala i zatražila mišljenje i informacije od bolnice, nadležnog ministarstva, policijske uprave osječko-baranjske i Hrvatske liječničke komore. Mi smo oštro osudili nepoduzimanje nikakvih koraka od strane poslodavca, Hrvatske liječničke komore, Ministarstva zdravstva te pravosudnih tijela (državnog odvjetništva i suda) s ciljem udaljavanja liječnika protiv kojeg se vodi postupak za najteže kazneno djelo protiv spolne slobode od obavljanja liječničke dužnosti dok se pravomoćno ne okonča sudski postupak.

Zbog navedenog podnijeli smo hitan zahtjev Ministarstvu zdravstva za izmjenu Zakona o liječništvu te zahtjev za izmjenu Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

1. Zahtjev za izmjenu Zakona o liječništvu (Narodne novine, 121/03, 117/08), u glavi IX -Disciplinska odgovornost liječnika:

uvođenjem odredbe o privremenom oduzimanju odobrenja za samostalni rad liječniku protiv kojeg se vodi kazneni postupak za kazneno djelo iz glave XVI Kaznenog zakona – Kaznena djela protiv spolne slobode na štetu pacijenta/ice, do pravomoćnosti sudske odluke.

Ustrajemo na ovoj izmjeni Zakona o liječništvu budući se radi o posebnom zakonu (lex specialis) koji uređuje ustrojstvo i uvjete za obavljanje liječničkog zvanja.

Osim toga, Zakon o zdravstvenoj zaštiti u svom članku 172. upućuje na primjenu posebnog zakona kod davanja, obnavljanja i oduzimanja odobrenja za samostalan rad.

Iz tog razloga ustrajemo na našoj izmjeni. Smatramo da liječnik ne može imati licencu za rad dok traje kazneni postupak za kaznena djela protiv spolne slobode. Ako nema licencu, odnosno odobrenje za samostalan rad ne može raditi kao liječnik, odnosno u struci.

Zahtjev za izmjenu Zakona o zdravstvenoj zaštiti (Narodne novine 100/18, 125/19, 147/20, 119/22, 156/22, 33/23, 36/24)

Prijedlog izmjene čl. 156. Zakona o zdravstvenoj zaštiti uvođenjem odredbe da ravnatelj zdravstvene ustanove udalji s radnog mjesta zdravstvenog djelatnika protiv kojeg je pokrenut ili se vodi kazneni postupak za kaznena djela iz glave XVI Kaznena djela protiv spolne slobode, kaznena djela iz glave XVII Kaznena djela protiv spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta, kaznena djela iz glave IX Kaznena djela protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva i kaznena djela iz glave XIX Kaznena djela protiv zdravlja ljudi, do pravomoćnosti ili obustave kaznenog postupka.

U sklopu projekta izrađene su dvije analize:

Analiza koja obuhvaća međunarodni i domaći pravni okvir prava na zdravstvenu zaštitu, prava pacijenata, kao i usporedbu s drugim sektorima gdje postoje stroži mehanizmi zaštite, kronologiju događaja i institucionalnih odgovora te praksu Europskog suda za ljudska prava.

Pravna analiza u vezi povrede prava pacijenata u KBC Osijek koju je izradila odvjetnica iz Zagreba

Odvjetnica je analizirala dokumentaciju koja se odnosi na propuste Kliničkog bolničkog centra Osijek u vezi ginekologa Zlatka Topolovca prema pacijenticama. Radi prikupljanja dodatnih informacija, obratila se Udruzi „Adela“, koja provodi inicijativu „Kava za ženska prava“, i koja je dostavila dokumentaciju koju je imala, s pomoći koje je donekle rekonstruirala vremenski i sadržajno događaje relevantne za ovu problematiku. Također je temeljem Zakona o pravu na pristup informacijama dana 13. svibnja 2025.g., od Ministarstva zdravstva zatražila da nam dostave nalaz Inspekcijskog nadzora koji je u vezi navedenog proveden u KBC Osijek i broj pacijentica koje je nakon pravomoćnosti optužnice pregledao Z.T. Ističe da ćemo ovisno o odgovoru Ministarstva zdravstva na Zahtjev za pravo na pristup informacijama moći razmotriti odgovornost ministarstva za propuste radi kojih su pacijentice koje je liječnik pregledao nakon pravomoćnosti optužnice pretrpjele. Možda bi se Ministarstvo zdravstva moglo eventualno utužiti za neizravnu diskriminaciju radi nedostatka odgovarajućeg propisa kojim bi nedvojbeno zaštitio pacijentice od tzv. liječnika-predatora, pa se Ravnatelj ubuduće ne bi mogao pozivati na presumpciju nevinosti.

Dokumenti kao što su Statut KBC Osijek, Pravilnik o radu KBC-a, Pravilnik o unutarnjem nadzoru itd. propisuju niz mjera i radnji koje je Ravnatelj mogao poduzeti radi zaštite pacijentica i ugleda bolnice, on to nije učinio, radi čega bi trebao odgovarati.

Analizirajući slučaj te propuste KBC Osijek smatra da se od Upravnog vijeća treba zatražiti razrješenja Ravnatelja (uz detaljno obrazloženje razloga) te razmotriti pokretanje drugih postupaka u koji svakako spada i podnošenje udružne tužbe radi diskriminacije i uznemiravanja na temelju spola. Međutim, budući je navedena tužba apstraktna, odnosno njome se štiti određena skupina osoba koje su diskriminirane po nekoj osnovi, moramo imati pouzdani dokaz da je Z.T. pregledavao pacijentice u periodu u kojem nipošto nije trebao raditi. Stoga predlaže da sačekamo zatraženi inspekcijski nadzor koje je obavio Ministarstvo zdravstva, kao i podatke o broju pregledanih pacijentica.

U sklopu projekta pružena je **savjetodavna potpora za 51 osobu** te su izrađeni edukativni materijali (brošure) o mogućnostima u sudskom postupku i pravu na pravnu zaštitu. Također smo putem društvenih mreža, medijskih objava i završne konferencije za medije, širu javnost educirali o odgovornosti institucija i pravnim mogućnostima žrtava.

18. lipnja 2025. godine održana je konferencija na kojoj smo predstavili rezultate projekta "Između prava i stvarnosti: Jesmo li sigurne u zdravstvenom sustavu?", usmjerene na zaštitu ženskih prava i borbu protiv diskriminacije u zdravstvenim ustanovama.

Na konferenciji smo otvorili važna pitanja:

- Zašto institucije šute?
- Postoji li zakonski okvir koji bi omogućio suspenziju zdravstvenih radnika protiv kojih se vodi kazneni postupak za seksualne delikte?
- Jesu li žene uistinu sigurne od nasilnika u zdravstvenom sustavu?
- Koja su prava žrtava seksualnog nasilja – i kako do njih mogu doći?

Natalija Havelka, izvršna direktorica Centra za mir – Osijek, predstavila je detaljnu pravnu analizu i analizu slučaja te ukazala na brojne propuste u institucionalnom djelovanju.

Veselinka Kastratović, pravna savjetnica, govorila je o pravima žrtava seksualnog nasilja, o mehanizmima zaštite koji postoje – ali se rijetko aktiviraju – te o potrebnim zakonskim izmjenama.

Rad za opće dobro bez naknade: Socijalna (NE) pravda?!

Program Impact4Values financiran u okviru Programa Unije „Građani, jednakost, prava i vrijednosti“ (CERV).

Trajanje projekta: 01.09.2023. - 28.02.2025.

Partner: Centar za mirovne studije

Projekt će ojačati zagovaračku/watchdog ulogu civilnog društva u području socio-ekonomskih prava s fokusom na socijalnu državu oblikovanu Zakonom o socijalnoj skrbi.

Projekt će utjecati na obvezu sudjelovanja korisnika zajamčene minimalne naknade (ZMN) u mjeri rada za opće dobro bez naknade koja je možebitno diskriminatorna i u suprotnosti s ekonomskim i socijalnim pravima te ustavnim načelima Republike Hrvatske.

Provedene aktivnosti:

Situacijska analiza o mjeri rada za opće dobro bez naknade

Analiza međunarodnih ugovora i prakse ESLJP o mjeri rada za opće dobro bez naknade

Policy brief

Kampanja informiranja i zagovaranje

Informiranje i savjetovanje korisnika zajamčene minimalne naknade kroz direktan rad

Na temelju Situacijske analize o mjeri rada za opće dobro bez naknade i Analize međunarodnih ugovora i prakse ESLJP o mjeri rada za opće dobro bez naknade izrađen je Policy brief (prijedlog politika) o ukidanju mjere rada za opće dobro bez naknade. Izrada je provedena uz mentorsku podršku Nataše Škrbić.

Nakon dovršetka Policy briefa izrađen je zagovarački plan koji uključuje definiciju problema i ciljeve kampanje, mapiranje dionika (saveznici, podupiratelji, oponenti, mete), ključne komunikacijske poruke, akcijski plan zagovaranja s indikatorima uspjeha te evaluacijski plan.

Zagovaračke aktivnosti uključivale su sastanke s saborskim zastupnicima, dopise nadležnim institucijama te javne nastupe. Organizirane su panel rasprave, konferencije i medijska kampanja kako bi se povećala vidljivost teme i izvršio pritisak na donositelje odluka.

Ključni događaji i postignuća:

- održana tematska sjednica saborskog Odbora za rad, mirovinski sustav i socijalno partnerstvo,
- prijedlog izmjena i dopuna Zakona o socijalnoj skrbi uključen u saborsku raspravu,
- medijski istupi i online kampanja u suradnji s platformom Grof Darkula,
- uključivanje zahtjeva u izvješća pučke pravobraniteljice i međunarodnih organizacija.

Unatoč političkim preprekama, kampanja je omogućila širu javnu raspravu i postavila temelje za daljnje zagovaranje ukidanja mjere rada za opće dobro bez naknade.

Sjednica se održala 19. ožujka – dan nakon saborske rasprave o izmjenama Zakona o socijalnoj skrbi i dan prekasno da se mišljenje Odbora preda uz točku. Na toj smo sjednici tako saznale da je originalno termin sjednice predložen za 18. ožujka rano ujutro prije saborske rasprave – kako bi se o mišljenju moglo izvijestiti na saborskoj raspravi – ali je vladajuća većina u tom Odboru rekla kako neće doći na sjednicu ako se održi u predloženom terminu pa Odbor neće imati kvorum i neće moći donijeti nikakve zaključke.

Na sjednici je rasprava vrlo jasno vodila u smjeru zaključka da je mjera rada za opće dobro bez naknade štetna i da se ona treba ukinuti. Nije odgovoreno na pitanje zašto se ova štetna mjera forsira, kada se paralelno provodi niz drugih mjera koje ne krše ljudska prava korisnika, koje imaju isti cilj i koji su namjenjeni istoj korisničkoj grupi. Vladajuća je većina pak, koja je u raspravi jedva i sudjelovala (a i sjednici jedva nazočila, s obzirom da su više bili izvan dvorane nego u njoj) na kraju sjednice naprosto preglasala predloženi zaključak sjednice. Izglasan je sljedeći zaključak koji je vladajuća većina predložila: „Nakon praćenja učinkovitosti mjere rada za opće dobro i usluge i mjere socijalnog mentorstva donijet će se odluka Odbora za rad, mirovinski sustav i socijalno partnerstvo o stavu prema radu za opće dobro.“

Dana 6. veljače 2025. godine održana je konferencija „Kažnjavanje siromaštva: Prisilni rad korisnika socijalne pomoći“ koju smo organizirali zajedno sa Centrom za mirovne studije.

Na konferenciji je istaknuto da bi rad s radno sposobnim korisnicima socijalne pomoći za cilj trebao imati uključivanje tih ljudi na tržište rada, kako bi se svojim radom izdignuli iz siromaštva, čemu se ovakvom politikom zasigurno ne doprinosi. Dapače, ljude se time gura još više u siromaštvo i socijalnu isključenost. Stoga smo uputili apel Vladi da se u izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj skrbi koje su tad bile u javnom savjetovanju, ovu višestruko štetnu odredbu ukine, a radno sposobnim korisnicima socijalne pomoći pruži individualna podrška, kvalitetnije psihosocijalne usluge i socijalno mentorstvo za uključivanje u društvo i na tržište rada.

Dana 19. ožujka 2025. godine sudjelovali smo na **12. tematskoj sjednici Odbora za rad, mirovinski sustav i socijalno partnerstvo** o radu za opće dobro bez naknade za korisnike zajamčene minimalne naknade (ZMN) te njegovoj održivosti u praksi.

Predstavnica Ministarstva rada mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike Tanja Žaja istaknula je da su lokalne jedinice dužne organizirati ovaj rad te da su uvedeni novi izuzeci za sudjelovanje, poput zdravstvenih razloga i korisnika socijalnog mentorstva.

Tea Radović (Centar za mirovne studije) upozorila je da mjera **prisiljava najsiromašnije na neplaćeni rad bez radničkih prava**, a 68% lokalnih jedinica ne provodi je zbog nedostatka kapaciteta. Natalija Havelka (**Centar za mir**) naglasila je brojne pritužbe korisnika, uključujući **neplaćeni prijevoz, obroke i osiguranje od ozljeda**.

Pučka pravobraniteljica Tena Šimonović Einwalter istaknula je da se rad za opće dobro često pogrešno shvaća kao javni radovi te upozorila na **nejednakost u provedbi**. Prof. Olja Družić Ljubotina (**Pravni fakultet Zagreb**) naglasila je da **mjera penalizira siromašne** i suprotna je socijalnoj pravdi, dok je Zvonko Mlinar (**Hrvatska mreža beskućnika**) ukazao na drastične razlike u socijalnim naknadama Hrvatske i Slovenije.

Zaključeno je da je potrebno daljnje praćenje učinaka ove mjere i njezina usklađenost s ljudskim pravima.

Noćni marš Osijek „ŽENA S GLASOM“

Ove godine Noćni marš Osijek „ŽENA S GLASOM“ okupio je doista velik broj nas Osječanki i Osječana u široku i dugačku povorku. Pokazali smo koliko cijenimo **hrabre žene i različite pokrete** diljem svijeta i Hrvatske, koji više od stoljeća pridonose otporu diskriminaciji te ukorjenjivanju prakse i kulture ravnopravnosti, poštivanja dostojanstva i prava žena. Zajedno smo iskazali spremnost ustrajati na tom putu. Kao jednom od organizatora Marša to je ohrabrenje i inspiracija. Veliki odaziv naših sugrađanki i sugrađana potvrđuje nam potrebu i važnost otvaranja dijaloga o položaju žena, kako u našoj lokalnoj zajednici, tako i na nacionalnoj razini, ali i važnost zagovaranja promjene javnih politika vezanih uz područja poput rodno uvjetovanog i obiteljskog nasilja, reproduktivnog zdravlja žena, radničkih prava, obrazovnih politika te prikaza žena u medijima.

Na ovogodišnjem događanju ostali smo zatečeni i potreseni, vrlo vjerojatno planiranom, provokacijom skupine mladića koji su ušli među nas, upućivali nam uvredljive riječi i geste, gađali nas jajima te pokušali izazvati fizički sukob. Policija je o incidentu obaviještena već tijekom samog događaja te je provela istragu radi identifikacije i sankcioniranja počinitelja.

Neformalnu inicijativu Noćni marš Osijek čine: Centar za mir Osijek, DKolektiv, Nansen dijalog Centar, Neformalna inicijativa mladih Mladforma

F.R.E.D. - Fostering Racial Equality and Diversity

- Održana dvodnevna edukacija o borbi protiv diskriminacije i zaštiti manjinskih prava
- U organizaciji Centra za mir, nenasilje i ljudska prava – Osijek, 28. i 29. travnja 2025. održane su edukacije na Pravnom fakultetu u Osijeku za vijeća nacionalnih manjina, te u Gradskoj knjižnici u Vukovaru za organizacije civilnog društva, predstavnike institucija i druge dionike u borbi protiv diskriminacije i netolerancije.
- Ovaj projekt također teži poboljšanju zaštite skupina, zajednica i pojedinaca pogođenih rasizmom, diskriminacijom i netolerancijom.
- Prvi dan edukacije bio je posvećen teorijskom okviru – zakonodavstvu i institucionalnim mehanizmima EU i RH te pravima manjina, dok je drugi dan bio usmjeren na praktične izazove, studije slučaja i sudsku praksu u borbi protiv diskriminacije.
- Predavačice: prof. dr. sc. Anita Blagojević, dipl. iur. Natalija Havelka i Tatjana Vlašić, zamjenica pučke pravobraniteljice.
- Partneri: Centar za mirovne studije (projektni koordinator), Centar za mir, nenasilje i ljudska prava – Osijek, Ured pučke pravobraniteljice te Irska mreža protiv rasizma (INAR).

Health Literacy Education for Youth to Tackle Disinformation and Improve Well-being - Health-Lit

Trajanje projekta: 01.03.2025. - 28.02.2027.

HEALTH-LIT ima za cilj unaprijediti zdravstvenu pismenost mladih (14-29 godina), opremajući ih vještinama za suočavanje s dezinformacijama o zdravstvenim pitanjima te za promicanje digitalne spremnosti i otpornosti. Projekt teži sustavnom utjecaju na angažman mladih u Bugarskoj, Hrvatskoj, Cipru, Italiji i Litvi, poboljšavajući vještine i kompetencije omladinskih radnika i edukatora.

Projekt je službeno započeo uvodnim sastankom na kojem su sudjelovali svi partneri iz pet europskih zemalja – Hrvatske, Bugarske, Cipra, Italije i Litve. U naredne dvije godine zajednički ćemo raditi na razvoju inovativnih obrazovnih programa, alata i kampanja usmjerenih na osnaživanje mladih i osoba koje rade s mladima u području zdravstvene pismenosti i otpornosti na dezinformacije.

Health Literacy Education for Youth to Tackle Disinformation and Improve Well-being - Health-Lit

Provedene aktivnosti:

- organizirali uvodni sastanak s partnerima
- definirali glavne ciljeve, aktivnosti i vremenski okvir projekta
- započeli pripremu online istraživanja među mladima u partnerskim zemljama
- izrađen upitnik za online istraživanje o zdravstvenoj pismenosti i dezinformacijama među mladima
- provedeno je online istraživanje u svih pet partnerskih zemalja te napravljeno nacionalno i komparativno izvješće
- Održan lokalni VOYS event
- Održan internacionalni VOYS event u Bugarskog

Sljedeće aktivnosti uključuju:

- razvoj inkluzivnog, interaktivnog i višejezičnog obrazovnog programa
- organizaciju peer learning aktivnosti i edukaciju edukatora
- izradu digitalnih obrazovnih materijala i alata za rad s mladima
- provedbu multimedijских kampanja i online webinarara za podizanje svijesti

Partneri na projektu :

- Centar za mir, nenasilje i ljudska prava – Osijek (nositelj projekta)
- Future Needs
- Bureau for Integration and Social Innovations
- FORMA.Azione Giove In Formatica
- Youth association Mano Europa

Projekt Health-Lit financiran je sredstvima Europske unije kroz program Erasmus+.

Socijalno mentorstvo za Romsku zajednicu Baranje

Trajanje projekta: 01.01.2025. - 01.01.2026.

Projekt socijalnog mentorstva u Baranji **usmjeren je na smanjenje socijalne isključenosti osoba romske nacionalnosti, jedne od najranjivijih i marginaliziranih skupina u regiji.** Kroz inovativan model socijalnog mentorstva, ovaj projekt pruža podršku Romima koji se suočavaju s problemima nezaposlenosti i siromaštva, što negativno utječe na njihovo svakodnevno funkcioniranje. Socijalno mentorstvo uključuje suradnički odnos između socijalnog mentora i korisnika, s ciljem osnaživanja pojedinaca kroz aktivnosti koje im pomažu da iskoriste svoje sposobnosti i potencijale te napreduju prema zaposlenju, obukama, obrazovanju ili drugim oblicima aktivacije.

Kako bi se osigurala dostupnost socijalnog mentorstva, **savjetovalište je uspostavljeno u Kulturnom centru Roma Darda, gdje kvalificirane socijalne radnice jednom tjedno pružaju podršku tijekom cijelog trajanja projekta.** Kroz ovaj projekt, Romi imaju priliku poboljšati svoje kompetencije i bolje se integrirati u zajednicu u kojoj žive. Ostale dane korisnici imaju priliku koristiti usluge socijalnog mentorstva u prostoru CZMOS u Osijeku.

Projekt financira: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Provedene radionice

Dosada je održano 19. radionica u prostoru Kulturnog centra Roma Darda

- Provedene radionice s ciljem osnaživanja pripadnika romske nacionalne manjine za ulazak na tržište rada i nastavak obrazovanja.
- Radionice su fokusirane i na **ključne vještine potrebne za zapošljavanje** (izrada životopisa i zamolbe za posao, te sudjelovanje u simulacijama razgovora za posao kako bi se što bolje pripremili za stvarne situacije)
- Jačanje znanja i vještina u području **reproduktivnog zdravlja, emocionalne pismenosti, zdravih odnosa i prevencije nasilja**. Radionice će obuhvatiti **edukaciju o menstrualnom ciklusu, vrstama kontracepcije i prevenciji spolno prenosivih bolesti**, uz naglasak na važnosti prava na odlučivanje o vlastitom tijelu i pristupu zdravstvenim uslugama bez stigme.
- **Definiranje vrsta nasilja, prepoznavanja različitih vrsta nasilja te adekvatnog reagiranja u slučaju svjedočenja nasilja, kao i nasilje na radnom mjestu te nasilje u zajednici**. Obzirom na uočenu potrebu proširivanje teme **kibernetičkog nasilja** zbog nedostatka znanja, kao i samih oblika digitalnog nasilja, posljedica, adekvatnog reagiranja i slično, održat će se još radionica na temu digitalnog nasilja.
- Mjesec ćemo završiti uvodom u temu **ljudskih prava i antidiskriminacije** na način da ćemo sudionike približiti prepoznavanju kada su žrtva diskriminacije, predrasuda i slično, istovremeno im ukazujući na njihova prava osigurana zakonskim okvirom RH.

Ured
za ljudska prava i prava
nacionalnih manjina

CENTAR ZA ROME, ROMANJE I
LJUDSKA PRAVA - IZJED

ŠTANOVANJE

Roma

Razvoj metodologije monitoringa sudskih procesa za kaznena djela s elementima korupcije i uspostava antikorupcijske mreže OCD-ova

Trajanje projekta: 01.04.2024. - 28.02.2025.

- U sklopu ovog projekta izrađena je **Analiza sudske prakse za kaznena djela s elementima korupcije na županijskim sudovima u Hrvatskoj**. Analiza obuhvaća prikupljene i obrađene podatke o sudskim postupcima za kaznena djela s elementima korupcije za razdoblje od 2019. do 2024. godine fokusirajući se na četiri najveća županijska suda u Republici Hrvatskoj: **Županijski sud u Zagrebu, Županijski sud u Splitu, Županijski sud u Rijeci i Županijski sudu u Osijeku**. Dosad nitko nije poduzeo takvo istraživanje koje bi pružilo uvid u stanje sudske prakse na četirima najvećim županijskim sudovima u državi po pitanju tako važne teme kao što je korupcija. Ova analiza ne samo da pomaže u razumijevanju trenutnog stanja, već i omogućuje identifikaciju specifičnih izazova i nedostataka u hrvatskom pravnom sustavu koji se odnose na efikasnost i učinkovitost u procesuiranju kaznenih djela povezanih s korupcijom. Rezultati analize mogu poslužiti kao temelj za daljnje istraživanje, reforme i unapređenje pravnog okvira u borbi protiv korupcije u Republici Hrvatskoj.

- Kao rezultat provedbe projekta, također je izrađen **Priručnik za monitoring sudskih procesa vezanih uz kaznena djela s elementima korupcije**.
- Ovaj Priručnik predstavlja ključni alat za organizacije civilnog društva (OCD) koje se bave nadzorom i evaluacijom rada pravosudnog sustava.
- Priručnik pruža jasne **smjernice i metodološke pristupe koji olakšavaju provođenje učinkovitog monitoringa sudskih procesa**. Ovaj priručnik značajno pridonosi jačanju kapaciteta OCD-a te poboljšanju nadzora i evaluacije pravosudnog sustava u kontekstu borbe protiv korupcije.
- U sklopu ovog projekta uspostavljena je **Antikorupcijska mreža OCD-ova** koja okuplja organizacije civilnog društva radi zajedničkog neovisnog monitoringa pravosuđa na nacionalnoj razini.

- Završna konferencija projekta održana je 25. ožujka 2025. godine u 11:00 sati u prostoru Regionalnog centra Pravosudne akademije u Osijeku na kojoj je sudjelovao 31 sudionik. Na panel raspravi sudjelovali su **predstavnici pravosuđa, akademske zajednice i nevladinih organizacija te su otvorena važna pitanja o transparentnosti rada pravosuđa i povjerenju građana.**
- Na konferenciji su predstavljeni rezultati **Analiza sudske prakse za kaznena djela s elementima korupcije na Županijskim sudovima u Hrvatskoj** te je istaknuta trenutna situacija u borbi protiv korupcije, koja se suočava s brojnim izazovima, posebno za prijavitelje nepravilnosti. Oslabljeni antikorupcijski zakoni i sporost sudskih procesa predstavljaju ozbiljne prepreke za postizanje pravde i sankcioniranje odgovornih. Naglašena je i **potreba za jačanjem pravne zaštite zviždača, koji se često nalaze u nejednakim uvjetima u borbi protiv moćnika. Uloga institucija, kao što je Pučka pravobraniteljica,** iznimno je važna u zaštiti anonimnosti prijavitelja, čime se potiče otvorenost i hrabrost u prijavljivanju nepravilnosti. Ova konferencija nije samo ukazala na postojeće probleme, već i na hitnu potrebu za reformama koje će ojačati pravne mehanizme i osigurati sigurnost te podršku onima koji se usuđuju progovoriti o korupciji.

Mirovna nagrada „Krunoslav Sukić“ 2025.

Centar za mir, nenasilje i ljudska prava – Osijek svojim djelovanjem doprinosi razvoju kulture mira, nenasilja i zaštite ljudskih prava u Hrvatskoj i regiji. Kroz dodjelu nagrade i priznanja „Krunoslav Sukić“ potičemo javno prepoznavanje i afirmaciju pojedinaca, organizacija i inicijativa koje se zalažu za ljudska prava, društvenu pravednost, solidarnost i nenasilno rješavanje sukoba. Time jačamo građanski angažman i doprinosimo stvaranju demokratskog i inkluzivnog društva.

**Nagrada za promicanje mirotvorstva, nenasilja i ljudskih prava „Krunoslav Sukić“ 2025.
dodijeljena je sa zahvalnošću:**

Emini Bužinkić - za više od dva desetljeća mirotvorstva, podrške mladima u procesima suočavanja s prošlošću, zalaganjem za migrante, te za njezin glas globalne solidarnosti u stradanju ljudi i djece u Palestini, kojim nas uči jeziku dostojanstva, slobode, gostoprimstva i ljudske odgovornosti.

Autorskom i producentskom timu dokumentarnog filma MIROTVORAC za dokumentiranje mirovne uloge Josipa Reihla Kira, vraćajući ga na zaslužno mjesto u povijesti kao simbol herojstva u službi mira te za hrabro razotkrivanje logike ratnog nasilja otvarajući prostor za suočavanje s prijeporima i društveni dijalog.

Priznanje za promicanje mirotvorstva, nenasilja i ljudskih prava „Krunoslav Sukić“ 2025.
dodijeljeno je sa zahvalnošću:

Morani Miljanović hrabroj kapetanici koja iz voda Mediterana spašava živote očajnih ljudi i djece u pokretu te onih zatočenih u Gazi, i gromoglasno poziva na globalnu solidarnost protiv bešćutnog nasilja.

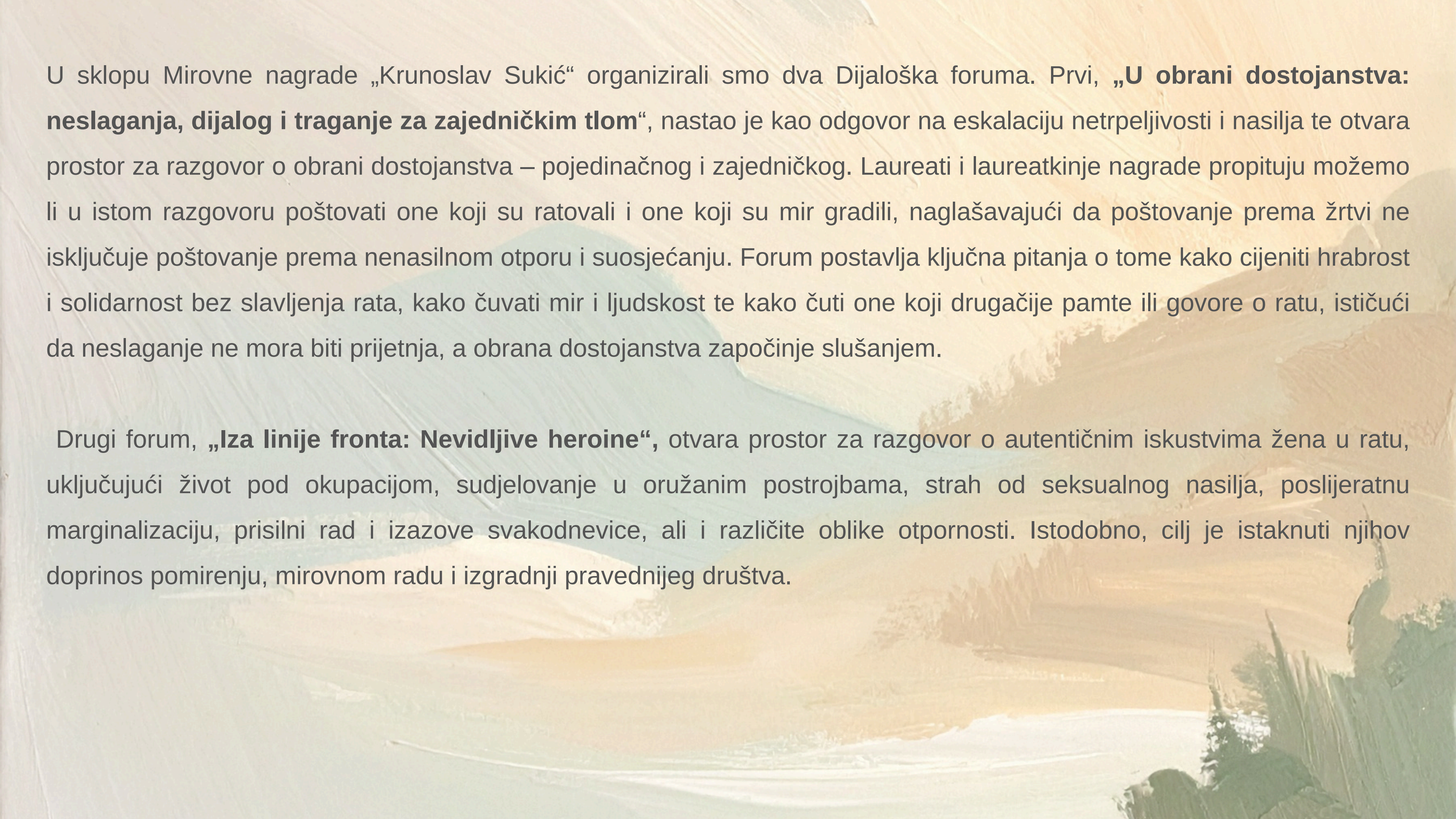
Članicama i članovima Centra za mlade „KVART“ Prijedor jer su sigurno mjesto na kojem marginalizirani pronalaze podršku, a naslijeđenu poslijeratnu bol i podjele hrabro i ustrajno pretvaraju u bolju sadašnjost i sigurniju budućnost.

Priznanje za KNJIGU GODINE 2024./2025. dodijeljeno je sa zahvalnošću:

Branku Sekuliću za knjigu *Prodor u srce sakraliziranog zločina*, Biblioteka XX vek, Beograd, 2024. Cijenimo njezin doprinos razumijevanju kako manipulacija etničkim i religijskim aspektima života služi postizanju ideoloških ciljeva i podupire spiralu nasilja u ratu, ali kako i u takvim okolnostima etnokulturalna empatija otvara prostore mirotvorstvu.

Priznanje MIROTVORNA ŠKOLA 2025. dodijeljeno je sa zahvalnošću dvijema osnovnim školama: učenicima i učiteljima Osnovne škole Višnjevaca jer grade sigurno i poticajno okruženje u kojem se poštuju različitosti, razvija solidarnost, uče vještine nenasilnog rješavanja sukoba te osnažuje za aktivno građanstvo i brigu za prirodu. Učenicima i učiteljima Osnovne škole Joakima Rakovca za ustrajne, proaktivne i kreativne napore kojima unapređuju svoje mirotvorne kapacitete – multikulturalnost, suradnju, nenasilno upravljanje sukobima, prijateljstvo i solidarnost prema lokalnoj i globalnoj zajednici.

U sklopu Mirovne nagrade „Krunoslav Sukić“ organizirali smo dva Dijaloška foruma. Prvi, **„U obrani dostojanstva: neslaganja, dijalog i traganje za zajedničkim tlom“**, nastao je kao odgovor na eskalaciju netrpeljivosti i nasilja te otvara prostor za razgovor o obrani dostojanstva – pojedinačnog i zajedničkog. Laureati i laureatkinje nagrade propituju možemo li u istom razgovoru poštovati one koji su ratovali i one koji su mir gradili, naglašavajući da poštovanje prema žrtvi ne isključuje poštovanje prema nenasilnom otporu i suosjećanju. Forum postavlja ključna pitanja o tome kako cijeliti hrabrost i solidarnost bez slavljenja rata, kako čuvati mir i ljudskost te kako čuti one koji drugačije pamte ili govore o ratu, ističući da neslaganje ne mora biti prijetnja, a obrana dostojanstva započinje slušanjem.

Drugi forum, **„Iza linije fronta: Nevidljive heroine“**, otvara prostor za razgovor o autentičnim iskustvima žena u ratu, uključujući život pod okupacijom, sudjelovanje u oružanim postrojbama, strah od seksualnog nasilja, poslijeratnu marginalizaciju, prisilni rad i izazove svakodnevice, ali i različite oblike otpornosti. Istodobno, cilj je istaknuti njihov doprinos pomirenju, mirovnom radu i izgradnji pravednijeg društva.

Forum & Učenička smotra MIROTVORNA ŠKOLA

Dobitnice ovogodišnjeg nagradnog studijsko-edukativnog posjeta „Mir je u našim rukama“ su tri osječke škole – **OS Retfala**, **OS Vladimira Becića** i **OS Ljudevita Gaja**.

Posjet se održao od 16. do 18. listopada 2025. u **Osijeku** i **Vukovaru**, a učenici i učitelji sudjelovali su u trodnevnom programu koji je obuhvatio radionice, susrete i zajedničke aktivnosti

Prvi dan započeo je okupljanjem u Staroj Pekari, dobrodošlicom i predstavljanjem programa te radionicom „**Jezik života – osnove nenasilne komunikacije**“. Nakon prijema u uredu gradonačelnika i zajedničkog ručka, uslijedio je odlazak u Vukovar, šetnja gradom i druženje uz kviz u prostoru **Spajalice**“ **Gradske knjižnice Vukovar**.

Drugog dana sudionici su posjetili **Memorijalno mjesto Domovinskog rata – Ovčaru**, gdje su razgovarali o važnosti sjećanja i poštovanja prema žrtvama rata. U poslijepodnevnom satima održan je susret s mladima iz Vukovara kroz aktivnost „**Živa knjižnica**“ – **strukturirani razgovori o mirnoj reintegraciji Hrvatskog Podunavlja, životu mladih i obnovi povjerenja u zajednici** što je omogućilo izravnu razmjenu iskustava o životu u multietničkoj sredini i važnosti dijaloga.

Trećeg dana, u prostoru **DKolektiv-a** u Osijeku, održan je nastavak radionice „Jezik života – osnove nenasilne komunikacije“ te završna evaluacija programa.

Kroz raznolike aktivnosti, sudionici su razmjenjivali iskustva, učili jedni od drugih i jačali kulturu dijaloga i pokazali da je mir doista u našim rukama.

